

Otizm Spektrum Bozukluk Nedir?

Otizm Spektrum Bozuklukları (OSB) çocukluk çağı nörogelişimsel bozuklukları içinde yer alan bir klinik tanı grubudur. Belirtileri erken çocukluk çağında başlamakta olup, sosyal-iletişimsel alanda belirgin yetersizlikler ve sınırlı, tekrarlayıcı davranışlar ve ilgi alanları ile seyreden bir bozukluktur.

Eğer çocuğunuz:

- Başkalarıyla göz teması kurmuyorsa,
- İsmi söylediğinizde bakmıyorsa,
- Söyleneni işitmiyor gibi davranıyorsa,
- Parmağıyla ile istediği şeyi göstermiyorsa,
- Oyuncaklarla oynamayı bilmiyorsa,
- Akranlarının oynadığı oyunlara ilgi göstermiyorsa,
- Bazı sözleri tekrar tekrar ve ilişkisiz ortamlarda söylüyorsa,
- Konuşmada akranlarının gerisinde kalmışsa,
- Sallanmak, çırpınmak gibi garip hareketleri varsa,
- Aşırı hareketli, hep kendi bildiğince davranıyorsa,
- Gözleri bir şeye takılıp kalıyorsa,
- Bazı eşyaları döndürmek, sıraya dizmek gibi sıra dışı hareketler yapıyorsa,
- Günlük yaşamındaki düzen değişikliklerine aşırı tepki veriyorsa, otizm açısından değerlendirme yapmak gerekir.

Otizm Spektrum Bozukluğu Tanısı Nasıl ve Kimler Tarafından Konur?

Otizm Spektrum bozukluğu tanısını çocuk ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanları koymaktadır. Bu süreçte en çok danışılan diğer uzmanlık alanı çocuk nörologlarıdır. Ayrıca raporlarda çift imza gerektirdiğinden bu iki uzmanlık alanının değerlendirilmesi yaygın olarak başvuru bir yoldur.

Otizm Spektrum Bozukluğu'nun Tedavisi Var mıdır?

Bugün sahip olunan bilgilerle, otizm spektrum bozukluğunun ilaçla tedavisi mümkün değildir. Ancak, otizm spektrum bozukluğunun belirtileri erken yaşta başlanılan yoğun eğitim desteğiyle azaltılabilir. Yapılan bir çok çalışma sonucunda en iyi tedavinin "eğitim" olduğunu ortaya koymuştur.

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Öğrencilerin Kaynaştırma Yoluyla Eğitimi Sürecinde Öğretmenlere Yönelik Öneriler

- Okula yeni başlayan öğrencilerinize okulu ve sınıfı tanıttın.
- Sınıftaki diğer öğrencilere otizmi olan öğrenciyle ilgili bilgiler verin.
- Öğrencinizi ön tarafta oturtun. Yakınında oturacak öğrencilerin ona uygun model olacak kişiler olmasını sağlayın.
- Sınıf kurallarını belirleyin, kuralları tek tek öğretin, kuralların yazılı/görsel olarak yer aldığı pano hazırlayın.
- Otizmli çocukların bazı özel becerileri (erken okuma-yazma, zihinsen matematik işlemleri vb) olabilmektedir. Akran kabulünü sağlamak için bu özellikleri ön plana çıkartın.

• Sınıf içinde öğrencinizin performansına uygun sorumluluklar verin. Sosyal etkileşimin artırılması amacıyla, öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik planlayın, bu etkinliklere katılımını sağlayın.

• Öğrencinin tekrarlayıcı veya saldırgan davranışlarını azaltmaya yönelik özel eğitim yöntemlerinden davranışçı eğitim tekniklerini kullanın.

• Otizmli, öğrencilerin küçük grup çalışmaları sırasında ya da serbest etkinliklerde sınıf arkadaşlarıyla birlikte oynamasını destekleyin.

• Öğrencinizin nesnelere dokunma, nesneyi elinden bırakmama gibi takıntılı davranışlarını azaltmak için bu nesnelere bir kutuya koyarak dersin sonunda ya da günün sonunda alabilmesine yönelik düzenlemeler yapın.

• Öğrencilerinizin başarısını anında ödüllendirin.

• Öğrencinizin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelmesi için okul rehber öğretmeni ve aile iş birliği yaparak alınacak önlemleri belirleyin.

• Öğrencinizi kendi içinde gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına

Otizmlilerin Çocuğun Bilmenizi İsteyeceğı

10 Şey

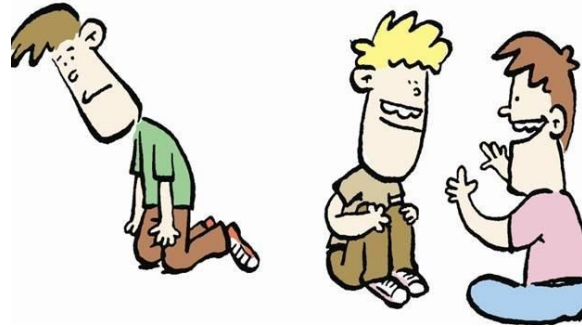
1. Ben Otizm'i olan bir çocuğum. "Otistik" değilim. Otizm karakterimin sadece bir bölümüdür.
2. Duyusal algılarım bozuktur. Gündelik yaşam içerisinde sizin çoğunlukla fark etmediğiniz kokular, sesler, tatlar, gürültüler, temaslar benim için çok rahatsız edici olabilir. İçine kapalı ya da kavgacı görünebilirim ama aslında bu kendimi koruduğum anlamına gelir
3. "Yapmam" (Yapmamayı seçiyorum) ve "Yapamam" (Yapmayı beceremiyorum) arasındaki farkı dikkate almayı unutmamayı. Komutlarınızı dinlemediğimi sanmayın. Sizi anlamıyor olabilirim. Bana diğer odadan seslendiğinizde duyduğum sadece "^^^/(/%&'(+&'(((olabilir. Bunun yerine yanıma gelin ve basit kelimeler seçerek benimle direkt konuşun.
4. Somut düşünürüm. Dili sadece sözcüklerin anlamına göre yorumlarım. "Koşturmayı bırak" yerine "Arkandan atlı mı kovalıyor" dersiniz aklım karışır.
5. Sınırlı sözcük dağarcığıma karşı anlayışlı olun. Duygularımı tarif etmek için doğru kelimeleri bilmiyorsa ihtiyaç duyduğum şeyi size anlatmak benim için oldukça zorlaşabilir.
6. Otizmin benim tüm yönlerimi algılamana engel olmasına izin vermeyin. Yapamadıklarımı yerine yapabildiklerime odaklanın ve bunlar üzerinde bir şeyler inşa etmeye çalışın.
7. Lütfen beni koşulsuzca sevin. "Keşke şöyle olsaydı", "Keşke bunu yapabilseydi" türden düşünceleri kafanızdan uzaklaştırın. Siz ailenizin tüm beklentilerini karşılayabildiniz mi?

8. Sosyalleşme konusunda bana yardım edin. Dışarıdan bakıldığında parktaki çocuklarla oynamak istemediğimi düşünebilirsiniz. Oysa bazen bunu nasıl yapacağımı -yani onlarla nasıl konuşmaya başlayıp oyunlarına katılabileceğimi- bilmiyorum.

9. Öfke nöbetlerimi tetikleyen şeyleri bulmaya çalışın.

10. Sabır, sabır, sabır... Otizme bir eksiklik olarak değil, farklı bir yetenek olarak bakmaya çalışın. Evet, sohbet sırasında gözlerinize bakmıyorum olabilirim. Ama yalan söyleyemediğimi, oyunlarda hile yapmadığımı, arkadaşlarımla dalga geçmediğimi, insanlara önyargılarla yaklaşmadığımı hiç fark etmediniz mi? Evet belki bir sonraki Michael Jordan olamayabilirim ama detaycı bakış açım ve olağanüstü odaklanma kapasitemle bir sonraki Einstein, Mozart ya da Van Gogh olabilirim. Günümüzde bu kişilerin de otizmliler olduğu düşünülüyor.

Siz dayanağımlı olmazsanız bunu başaramam. Benim arkadaşım, öğretmenim, avukatım olun. Ne kadar yol alabildiğimi göreceksiniz.

Kaynaklar: <http://www.tohumotizm.org.tr/>

<http://karabaglarram.meb.k12.tr/>

Ellen Notbohm (2004). Children's Voice Article, November/

Otizm Spektrum Bozukluk

0 322 515 90 26

<http://kozanram.meb.k12.tr/>

Özel Eğitim
Hizmetleri Bölümü